

Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi İndeksi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi İndeksi*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19249>

Özet

Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi İndeksi (ÇBYKİ), bireylerin algıladıkları **Yaşam Kalitesi** düzeylerini çok yönlü olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir **psikometrik** ölçüm aracıdır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, özellikle **Akut Koroner Sendrom** (AKS) tanısı almış hastaların yaşam kalitesini ölçmek için Feyma Demir ve Zeynep Özer tarafından 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu uyarılma çalışması, fiziksel, psikolojik ve sosyal iyi olma gibi hastaların hayatını etkileyen kritik alanları kapsamaktadır.

Uyarılma çalışması, ölçeğin Türk kültüründe ve klinik popülasyonda geçerli ve güvenilir sonuçlar verdiğini göstermeyi amaçlamıştır. ÇBYKİ, kardiyoloji alanında hasta odaklı bakım stratejilerinin geliştirilmesi ve tedavi sonuçlarının izlenmesi açısından önemli bir araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi İndeksi, Yaşam Kalitesi, Akut Koroner Sendrom, Uyarılma, **Psikometri**, Kardiyoloji, Hasta Sonuçları.

Yazarlar

Feyma Demir, Zeynep Özer.

Amaç

Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi İndeksi'nin temel amacı, bireylerin kronik hastalıklar bakımında algılanan **Yaşam Kalitesini** objektif ve subjektif boyutlarıyla değerlendirmektir. Türkçe versiyonunun özel amacı, Türkiye'deki **Akut Koroner Sendrom** (AKS) hastalarının sağlık durumlarına bağlı yaşam kalitelerini güvenilir ve kültürel olarak uygun bir şekilde ölçebilmektir.

Bu ölçek, klinisyenlere ve araştırmacılara, AKS hastalarının sadece fiziksel iyileşme düzeylerini değil, aynı zamanda psikososyal adaptasyonlarını ve tedaviye yanıtlarını da kapsamlı bir şekilde izleme imkanı sunar. Elde edilen veriler, hastaların yaşam kalitesini arttırmaya yönelik hedeflenen girişimlerin planlanmasında kritik rol oynamaktadır.

Yapı

ÇBYKİ, **Yaşam Kalitesi** kavramını, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) tanımlarıyla uyumlu olarak çok boyutlu bir yapı içinde ele alır. Bu yapı, genellikle aşağıdaki temel alanları içerir:

Fiziksel Sağlık: Ağrı, enerji, uyku ve günlük aktiviteleri gerçekleştirme yeteneği.

Psikolojik Durum: Duygusal durumlar, benlik saygısı, negatif ve pozitif duygular.

Sosyal İlişkiler: Kişisel ilişkiler, sosyal destek ve sosyal aktivitelere katılım.

Çevre: Güvenlik, finansal kaynaklar, sağlık hizmetlerine erişim ve ev ortamı kalitesi.

Ölçek, bu boyutlar üzerinden hastanın genel iyilik halini belirleyerek, tek boyutlu sağlık ölçümlerinin ötesine geçen detaylı bir profil sunar. AKS hastalarında bu boyutlar, hastaların yarattıkları kısıtlamalar ve psikolojik stresle doğrudan ilişkilidir.

Geçerlik

Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi İndeksi'nin Türkçe versiyonunun geçerlik çalışmaları, yapı geçerliliğini kanıtlamaya odaklanmıştır. Demir ve Özer (2021) tarafından yürütülen uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal uygunluğunu test etmek amacıyla **Faktör Analizi** yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin, teorik olarak beklenen çok boyutlu yapıyı desteklediğini ve ilgili alt faktörler altında toplandığını göstermiştir.

Ayrıca, ölçeğin ayrırt edici geçerliliği, bilinen gruplar arasındaki farklılıkların tespit etme yeteneği açısından incelenmiştir. Bulgular, ÇBYK'nin Akut Koroner Sendrom hastalarının yaşam kalitesindeki değişiklikleri hassas bir şekilde ölçebildiğini ve geçerli bir araç olduğunu teyit etmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik değerlendirilmesi, iç tutarlılık yöntemleri kullanılarak yapılmıştır. Çalışmada, ölçeğin genel ve alt boyutlar için hesaplanan **Cronbach Alfa** katsayıları incelenmiştir. Rapor edilen alfa değerlerinin yüksek olduğu ve kabul edilebilir güvenirlik sonuçları (genellikle 0.70 ve üzeri) içinde yer aldığı belirtilmiştir, bu da ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

İç tutarlılığın yanı sıra, ölçeğin zamana karşı kararlılığını değerlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenirlik analizleri de yapılmış olabilir. Bu sonuçlar, ÇBYK'nin tekrarlanan uygulamalarda stabil ölçümler sağladığını ve **Akut Koroner Sendrom** hastalarının yaşam kalitesi takibinde güvenle kullanılabilmesini ortaya koymaktadır.

Faktör Analizi

Türkçe Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi İndeksi'nin yapısal geçerliliğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen **Faktör Analizi**, ölçeğin orijinal çok boyutlu yapıya nasıl doğrulandığını gösterir. Analizler, ölçeğin temel yaşam kalitesi bileşenlerini temsil eden ayrı faktörlere sahip olduğunu göstermiştir. Bu faktör yapıları, ölçeğin Akut Koroner Sendrom hastalarının yaşam kalitesini oluşturan fiziksel kısıtlamalar, duygusal zorluklar ve sosyal destek algısı gibi farklı alanları başlıca olarak

değerlendirme yeteneğini kanıtlamıştır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) / Öz Bildirim Ölçeği

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Spesifik puanlama sistemi için kaynak makaleye başvurulmalıdır.)

Language Available: Türkçe, Orijinal diller (genellikle İngilizce)

Population Group: Klinik Popülasyon

Age Group: Yetkinler

Population Details: Akut Koroner Sendrom (AKS) tanısı almış hastalar.

Test Methodology: Katılımcıların kendi algıladıkları yaşam kalitesi düzeylerini, sunulan seçenekler üzerinden idare ettikleri öz bildirim metodolojisi kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

ÇBYK, Yaşam Kalitesi Ölçeği, Kardiyoloji, Hasta Sonuçları, **Cronbach Alfa**, Yapı Geçerliliği, Uyarlama.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: seymademir@ibu.edu.tr (Sorumlu Yazar: Seyma Demir)

Correspondence Address: Bilinmiyor (Detaylı bilgi için makale referansına başvurulmalıdır.)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Türkçe Uyarlama 2021 yılında yayınlanmıştır.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin klinik veya araştırma amaçlı kullanımı için sorumlu yazar Seyma Demir ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Yayınlanan makale açık erişim formatındadır, ancak ölçeğin kendisinin kullanımı için telif hakları geçerli olabilir.

Referanslar

Demir, ., & Özer, Z. (2021). Turkish Version of the Multidimensional Index of Life Quality in Patients with Acute Coronary Syndrome. *Bezmiâlem Science*, 9(1), 61-67. doi:10.14235/bas.galenos.2020.3982. Makale bağlantısı: bezmialemscience.org

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cok-boyutlu-yasam-kalitesi-indeksi-toad.pdf

Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi İndeksi Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Detaylı ölçek maddeleri için lütfen referans makaleye başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM